

OPERATIIVINEN SOPIMUS 2021

Toimiala: Sivistystoimiala

Palvelualue: Ammatillinen koulutus

Sopimuksen tarkoitus:

Sivistystoimialan tavoitteena on järjestää korkeatasoisia ja laadukkaita kasvatus- ja opetuspalveluja eri-ikäisille asiakkaille. Tällä sopimuksella ohjataan ammatillisen koulutuksen toimintaa siten, että parhaalla mahdollisella tavalla pystytään toteuttamaan tämä tavoite sekä vastaamaan alueen elinkeinoelämän osaamistarpeisiin.

1 Lähtökohdat

1.1 Kuvaus toiminnasta

Palvelualue tarjoaa ammatillista koulutusta suomeksi ja ruotsiksi (2 tutkintoa) (perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkinnot sekä niiden osat ja muu ammatillinen koulutus), sekä lisäksi ammatilliseen koulutukseen valmentavaa koulutusta, valmentavaa opetusta, aikuisten perusopetusta ja vankilaopetusta. Lisäksi toteutamme yhteistyössä Axxellin kanssa ruotsinkielistä lähihoitajakoulutusta sekä urheilupuisto Vierumäki oy:n kanssa liikuntaneuvojakoulutusta. Palvelualue on myös seudun suurin oppisopimuskoulutusten solmija.

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät

Hallituksen kirjaukset oppivelvollisuuksiensa nostosta vaikuttavat talousarvioon aikaisintaan 2022.

Uuden TAITO-kampuksen hankesuunnittelu käynnistyi syyskuussa 2019. Ruiskadun muutostyöt käynnistyivät lokakuussa 2019 ja Kellonsoittajankadun muutto Ruiskadulle tapahtui kesällä 2020. Tämä aiheuttaa vuokratulujen kasvua.

Järjestämisluvun opiskelijavuosimäärä on 5089. Mahdollinen lisäystarve tulee arvioida, kun työllisyyskokeilu alkaa 2021. Koulutusten kysyntään vaikuttaa alueen työvoimatarve ja tilanteet voivat nopeastikin muuttua ja tämä vaikuttaa erityisesti oppisopimus- ja työvoimakoulutuksissa. Varsinais-Suomi eli positiivisen rakennemuutoksen aikaa ennen korona epidemian globaaleja vaikutuksia. Tällä hetkellä tulevaisuuden vaikutusten arviointi on haastavaa, mutta Turun alueen hyvä lähtötilanne auttaa mahdollisesta taantumasta selviämiseen. Kansainvälistyminen ja maahanmuuttajien kotoutumisen edistäminen ja työelämään siirtymisen nopeuttaminen on ammatillisen koulutuksen haaste ja myös mahdollisuus.

Kilpailulainsäädäntö estää kunnallisen toimijan myytävien palveluiden toteuttamisen. Ammatillisessa koulutuksessa tämä koskee mm. ELY:n ostamia kasvupalveluita (kotouttamiskoulutus ja yritysten kehittämiskoulutus), koulutusvientiä sekä muita 100%:sti myytäviä koulutuspalveluita. Näiden toteuttaminen on jatkossa mahdollista uuden perustetun TAITO koulutus oy - yhtiön kautta. Turun ammatti-instituutti on keskeinen yhteistyökumppani Taito-koulutus oy:n kanssa ja osaltaan varmistaa kotouttamiskoulutuksen opiskelijoiden sijoittumisen jatko-opintoihin ja työelämään.

Ammatillisen koulutuksen rahoitus on muuttunut vuoden 2018 alusta siten, että järjestämisluvassa taataan koulutuksen järjestäjälle vähimmäisopiskelijavuosien määrä. Vuosittain opetus- ja kulttuuriministeriöltä haetaan syksyisin seuraavan vuoden tavoitteellinen opiskelijavuosien määrä, joka sitten tulee olemaan ko. vuoden rahoituksen yksi perusta. Vuoden 2022 rahoituksesta 50% tulee opiskelijavuosista, 35% tutkinnon ja tutkinnon osien osaamispisteiden määrään perustuen ja 15% jatkosijoittumisen ja palautteiden perusteella, tähän siirrytään asteittain. Lisäksi käytössä on eri kertoimia mm. opiskelijan aikaisemmasta koulutuksesta ja työmarkkinatilanteesta riippuen. Em. mittarit arvioidaan talousarviovuodesta kaksi vuotta aikaisemmista tuloksista. Näiden rahoitusten lisäksi ammatillisen koulutuksen rahoitukseen sisältyy strategiarahoitusosuus (osa valtionosuudesta kohdennetaan tähän valtionavustuksena), joka on koulutuksenjärjestäjän haettavissa vuosittain. Käytettävissä olevan rahoituksen kokonaismäärä päätetään vuosittain valtion talousarviossa. Tällä hetkellä ei ole vielä tietoa siitä, miten opetus- ja kulttuuriministeriö tulee mahdollisesti muuttamaan ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmän eri elementtien osuuksia. Saattaa olla, että %-osuudet jäädytetään vuoden 2020 tasolle.

Ammatillisen koulutuksen rahoitukseen on nykyisen hallituksen toimesta kohdennettu merkittäviä lisärahoituksia, joiden käyttöönotto alkoi vuonna 2020 ja vaikuttaa täysimääräisesti 2021. Nämä rahoitukset tulevat olemaan vuosittain valtiontalousarvioissa päätettäviä ja erikseen haettavia lisärahoituksia. Vuonna 2020 on haettu merkittävää lisäpanostusta opettajien ja ohjaajien lisäämiseen sekä strategiarahoitusta opetuksen ja ohjauksen laadun, oppimisympäristöjen ja tieto-osamisen kehittämiseen. OKM myönsi Turun kaupungille 25.6.2020 strategiarahoitusta valtionavustuksena yhteensä 635 000 € sekä 9.6.2020 opettajien ja ohjaajien lisäämiseen 2 532 278 € valtionosuutena.

OKM julkaisi v. 2019 uuden ammatillisen koulutuksen laatustrategian. Uusi lainsäädäntö edellyttää koulutuksenjärjestäjiltä toimivaa laadunhallintajärjestelmää ja laadunhallintaa kaikilla tasoilla. Uudistetun lainsäädännön ja toimintaympäristön muutoksen myötä laadunhallinnan merkitys korostuu, kun koulutuksenjärjestäjien toimivaltaa koulutusten suuntaamisessa ja koulutuksen järjestämisessä on lisätty. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (karvi) suorittaa kansallisen ammatillisen koulutuksen laatujohtajien arvioinnin v. 2021.

Korona epidemian aiheuttama siirtyminen etäopiskeluun ja etätööhön keväällä 2020 vaikutti merkittävästi myös opetuksen ja työn kehittämiseen. Uusien teknologioiden nykyistä vahvempi käyttöönotto edellyttää investointeja niin laitteisiin, ohjelmistoihin kuin henkilöstön ja opiskelijoiden osaamiseen.

1.3 Palvelujen tarvetta kuvaavat tunnusluvut

Palvelujen tarvetta kuvaavat tunnusluvut	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Opiskelijavuodet,			4986, suorite- päätök- sessä	5089 suorite- päätök- sessä	5089	5089	5200	5200	5200
joista oppisopimukset	1300	1300	1119	1093	1100	1200	1300	1400	1400
joista vos työvoimakoulutukset			64	240	85	200	200	200	200
Vetovoimaisuus: yhteisvalinnassa ensisijaisten hakijoiden suhde aloituspaikkoihin	1,04	1,1	1,0	1,03	1,0	1,1			
Turkulaisten 16-18 -vuotiaiden määrä	4 934	4 939	4 881	4 788	5 031	5 028	5 126	5 154	5 312
- suomenkielisten 16-18 -vuotiaiden määrä (31.12.) *	3 974	3 916	3 881	3 750	3 972	3 933	3 960	3 954	4 017

- ruotsinkielisten 16-18 -vuotiaiden määrä (31.12.) *	267	299	276	277	274	278	288	285	320
- muunkielisten 16-18 -vuotiaiden määrä (31.12.) *	693	724	724	761	785	817	878	915	975

*Lähde: Turun kaupungin väestöennusteet 2020 – 2051 koko väestölle, ruotsinkieliselle väestölle ja muunkieliselle väestölle (15.5.20). Määrät suomenkieliselle väestölle on saatu vähentämällä koko väestön määrästä ruotsinkielisten ja muunkielisten määrät. http://tkupbi.adturku.fi/reports/powerbi/Johdon%20raportointi/v%C3%A4est%C3%B6ennuste_2020?rs:embed=true

1.4 Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet

TAI on kaikkien oppilaitos – jokainen on erityinen

- henkilökohtaistamisen laadun parantaminen, joustavat opintopolut ja tarvittavat tukipalvelut
- opetuksen ja sitä tukevan toiminnan laadukas, joustava ja tehokas toteuttaminen, opiskelijavirtauman kasvaminen
- koulutuksen ennakointitoiminnan kehittäminen, koulutusrakenteiden uudistaminen ja poikkialainen yhteistyö
- osaamisperusteisuuden ja työpaikalla tapahtuvan oppimisen vahvistaminen, asiakaslähtöisyyden lisääminen
- erityisen tuen palveluiden kehittäminen
- nuorisotakuun toteuttaminen myös erityisen vaativan tuen tarpeessa olevien oppilaiden kohdalla takaamalla jatko-opiskelu- tai työpaikka myös fyysisen tai psyykkisen toimintarajoitteen omaaville nuorille yhteistyössä ammattiopisto Spesian kanssa

Yhdessä olemme enemmän - sisäiset ja ulkoiset verkostot

- eri koulutusasteiden yhteistyön, erityisesti ammattikorkeakouluyhteistyön tiivistäminen edelleen ja toimintojen tehostaminen
- kansainvälisyyden vahvistaminen mm. hakemalla järjestämislupaa englanninkieliseen koulutukseen
- elinkeinoelämän muutoksiin vastaaminen: uuden työvoiman ja/tai osaamisen tarve, poistuvan työvoiman uudelleen- tai täydennyskouluttaminen
- työelämä- ja oppisopimuspalveluiden uudelleen organisointi palvelualueella
- teknologia- ja luonnontiedeosaamisen kehittäminen, STEAM-hanke
- jatketaan alueen positiiviseen rakennemuutokseen vastaamista
- strategiarahoituksella vahvempi ohjaus palvelualueen kehittämisessä

Meillä on vain yksi Maapallo – kestävä kehitys ja kiertotalous, yhteiskuntavastuu

- nuorisotakuun toteuttaminen varmistamalla riittävä koulutuspaikkatarjonta ja pyrkimyksellä edistää vastavalmistuneiden työllistymistä
- kestävä kehityksen ja kiertotalouden osaamisen kehittäminen niin oppilaitoksen omassa toiminnassa kuin opetuksessa
- syrjäytymisvaarassa olevien palveluiden kehittäminen mm. maahanmuuttajat, pitkäaikaistyöttömät
- maahanmuuttajien kotoutumisen tukeminen koulutuksella

Hyvinvointi kuuluu kaikille - opiskelijat, henkilöstö, työyhteisön toimivuus ja ilmapiiri

- henkilökunnan osaamisen vahvistaminen ja työkykyisyyden ylläpitäminen ja kehittäminen
- paremman johtamisen periaatteiden juurruttaminen käytäntöön
- oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisen yhteisöllisen syrjäytymistä ehkäisevän toiminnan kehittäminen, opiskelijoiden osallisuuden ja opiskeluhyvinvoinnin kehittäminen
- liikunnallisuuden ja terveiden elämäntapojen edistäminen niin opiskelijoilla kuin henkilökunnalla

Ammatillisen koulutuksen tilaratkaisut

- kokonaisvaltaisen toimitilastrategian toimeenpanon jatkaminen

2 Taloudelliset tavoitteet

2.1 Määrärahat

1.000 €	TP 2018	TP 2019	TA 2020 muutoksin	Ennuste 30.12.2020	TA 2021
Tulot	4.392	3.685	3.752	2.802	3.562
Menot	49.460	48.881*	50.266	49.316	51.282
Netto	-45.068	-45.166	-46.514	-46.513	-47.721
Muutos-% (netto)			3,0	3,0	2,6

*vuosityöaikaan siirtymisen vuoksi lomapalkkavelan kertaluonteinen muutos menoja vähentävästi -906 tuhatta

2.2 Projektit

Hanke	Projekti	Nykyinen vaihe	Budjetti	Tuotostavoite	Alku	Loppu	Strategiakytös
	Ankkuri	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	125 434 €	Projektin toimenpiteet ovat pääosin opiskelijoiden suunnittelemaa ja selkeytyvät projektin lähtiessä käyntiin. Suunnitelmissa on mm. terveyskioskeja, nikotiiniuotteiden lopettajien ryhmiä ja tiedotusta.	14.6.2019	30.11.2022	
	HYvin tekemiseen länteen 2019	V6 Hyötyjen jälkiarviointi (Seurantavaihe)	14 061 €	• Suunnitellaan / päivitetään laadunhallinnan (arviointi ja parantaminen) menettelytavat seuraaville: Jatkuva haku, Henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laadinta • Suoritetaan aiemman osaamisen tunnustamisen, henkilökohtaisen opiskelijan kehittämissuunnitelman laadinnan ja jatkuvan haun toimintaprosessien arviointi ja sovitaan arvioinnin perusteella tehtävistä kehittämistoimista ja toimeenpannaan kehittämistoimet. • Tietovaraston käytön tehostaminen sekä palautetiedon hyödyntämisen tehostaminen. Lisäksi • Opitaan verkostossa toisilta • Vahvistetaan laatukulttuuria esim. arvokeskustelulla ja arvojen jalkauttamisella	1.1.2019	31.12.2019	
	Kohti huippulautaa länessä	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	38 500 €	TAI itsearvioi oman toimintajärjestelmänsä keväällä 2020 ja laatii itsearvioinnin perusteella toimintajärjestelmän kehittämissuunnitelman ja hyödyntää sen laatimisessa sekä toimeenpanossa hyviä käytäntöjä, joita hankeverkostoissa jaetaan. Kehittämissuunnitelman toimenpiteet pannaan toimeen vuosien 2020 ja 2021 aikana. TAI hyödyntää hyviä käytäntöjä, joita hankeverkostoissa jaetaan ja laatii johtamisen vuosikellon ja ohjeistuksen, jossa on mm. aikataulut ja menettelytavat arvioinnille, mittaus- ja palaute- ja tulostiedon keräämiselle ja tavoitteiden asettamiselle, tulosten arvioinnille ja johtopäätösten tekemiselle. TAI hyödyntää Parasta hankeperheen toimintamalleja ja päivittää kumppanuusstrategian ja viestintäsuunnitelman, joissa kuvataan TAI:n menettelytavat tavoitteiden asettamiseen yhteistyössä henkilöstön, sidosryhmien ja kumppanien kanssa sekä tavoitteista ja tuloksista tiedottaminen.	24.10.2019		2.1.3 Luodaan parempia palveluita kehittämällä vaikuttavia asiakaskeksisiä palveluprosesseja
	MobilTAI	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	247 213 €	* Kilpailutuksen voitti yritys Rediteq Oy tuotteella Sopro Online https://rediteq.fi/ * Projekti toteutetaan kolmessa vaiheessa: esivaihe, toteutusvaihe ja jälkivaihe* Esivaihe on ohi ja sen tuloksena saatiin työsuunnitelma* Toteutusvaiheessa toteutetaan Primus-integrointi, tietosuoja- ja tietoturva-vaatimukset* Jälkivaiheessa toteutetaan kuormitus- ja rasitustestaukset, järjestelmättestaus, dokumentointi sekä koulutus-suunnitelma* Koulutukset aloitetaan pääkäyttäjille ja MobilTAI-vastaville 30.3.2020* Ratkaisun testi- ja pilotointivaihe aloitetaan huhtikuussa* Koulutusalat siirtyvät käyttämään MobilTAI:ta portaittain* Kaikki ovat tuotannossa tammikuussa 2021	1.1.2019		
	SUJUVA - Sujuvuutta maahanmuuttajien kor-	V7 Keskeytetty	92 938 €	TP 1: Toisella asteella opiskelevalle suunnitellaan erilaisia ja erilaajuisia opintokokonaisuuksia yhteistyössä toisen asteen oppilaitosten ja ammattikorkeakoulun kanssa. Osa kustakin opintokokonaisuudesta suori-	1.10.2020	31.8.2023	2.2.2 Turun seudulla monipuoliset sivistyspalvelut saadaan esteettömästi kaikkien

Hanke	Projekti	Nykyinen vaihe	Budjetti	Tuotostavoite	Alku	Loppu	Strategiakytös
	keakoulutukseen, työllistymiseen ja urapolkuihin			tetaan ammattikorkeakoulun tutkintokoulutuksen ryhmissä, minkä lisäksi opintoihin kuuluu ammattikorkeakoulun järjestämiä suomen kielen opintoja, korkeakouluvalmiuksia kehittäviä opintoja, opinto-ohjausta ja tarvittaessa muuta yksilöllistä tukea. Opintokokonaisuus voidaan sisällyttää kokonaan tai osittain toisen asteen tutkintoon ja osa siitä voidaan hyväksilukea korkeakouluopintoihin, jos opiskelija etenee myöhemmin tutkinto-opiskelijaksi ammattikorkeakouluun. (päävastuu: Turun AMK) TP 2: Maahanmuuttajataustaisille opiskelijoille kehitetään tuen malli toteutettavaksi niin toisen asteen opinnoissa, toisen asteen opiskelijoiden tutustuessa ohjatusti ammattikorkeakouluopintoihin kuin ammattikorkeakoulun tutkintokoulutuksessakin. Kehittämistyössä hyödynnetään toisella asteella jo olemassa olevaa ohjausosaamista sekä tuen malleja ja hyviä käytäntöjä sovellettavaksi myös ammattikorkeakoulussa. Tuki suunnitellaan toteutettavaksi moniammatillisessa yhteistyössä opinto-ohjaajien, suomen kielen opettajien, erityisopettajien ja jo korkeakoulututkintoa opiskelevien maahanmuuttajataustaisten tuutori-/mentoriopiskelijoiden kesken. Ohjaus ja tuki integroidaan hankkeessa kehitettäviin opintokokonaisuuksiin, jotka ammattikorkeakoulu tarjoaa toisen asteen opiskelijoille. Turun lukiokoulutuksessa kokeillaan konsultatiivista työmallia, joka jalkautetaan Turun AMK:hon. (päävastuu: TAI, osatoteutus Turun lukioissa)TP 3: Hankkeessa kehitettyjä opintokokonaisuuksia ja niihin sisältyvää ohjaus- ja tukimallia pilotoidaan 40–60:lle toisen asteen opiskelijalle. Opintojen toteutuksessa hyödynnetään monipuolisesti erilaisia pedagogisia menetelmiä (verkko-opiskelu, projektioppiminen ym.) ja huomioidaan opetuksen saavutettavuus (selkokielisyys, kieli- ja kulttuuritietoisuus ym.) Lisäksi hankkeen loppuvaiheessa pilotoidaan tuen mallia myös muutamien ammattikorkeakoulun maahanmuuttajataustaisten tutkinto-opiskelijoiden kohdalla. Tutkinto-opiskelijoiden pilottiryhmässä voi olla hankkeen aikana toiselta asteelta ammattikorkeakouluun edenneitä sekä muita maahanmuuttajaoiskelijoita. (päävastuu: Turun AMK)Projektin kokonaisvastuu ja hallinnointi on Turun Ammattikorkeakoululla.			ulottuville hyödyntämällä uuden teknologian tarjoamia mahdollisuuksia ja alueellista yhteistyötä
	Tietovarasto/ toisen asteen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvokysely	V6 Hyötyjen jälkiarviointi (Seurantavaihe)	14 300 €	Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvokysely on yksi keskeinen tapa tuottaa mitattutieto arvioinnin tueksi. Tietojen vieminen tietovarastoon helpottaa tiedon hyödyntämistä palvelualueilla.	13.6.2018	1.3.2019	3.2.4 Parempaa johtamista ja päätöksentekoa tuetaan tiedonhallintaa parantamalla
	Työelämä ja teknologia	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	41 500 €	Digitutor-mallin jatkokehittäminen sekä levittämisen työelämän Digitutor-mallin kehittäminen ja käyttöönotto Projekti toteutetaan osana koulutuskuntayhtymä Gradian koordinoimaa valtakunnallista verkostoa.	31.5.2019	31.12.2021	2.2.2 Turun seudulla monipuoliset sivistyspalvelut saadaan esteettömästi kaikkien ulottuville hyödyntämällä uuden teknolo-

Hanke	Projekti	Nykyinen vaihe	Budjetti	Tuotostavoite	Alku	Loppu	Strategiakytös
							gian tarjoamia mahdollisuuksia ja alueellista yhteistyötä
	VANKKA - Vankilakoulutuksen toimintamallin kehittäminen ja käyttöönotto ammatillisessa koulutuksessa	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	44 420 €	Hanke on verkostohanke, jossa Turun kaupungin sivistystoimiala on osateuttajana. Hankkeen hallinnoiva organisaatio on SASKY koulutus kuntayhtymä. Turun kaupungin sivistystoimialalla osallistuvat yksiköt ovat Turun ammatti-instituutti ja Turun iltalukio. Hankkeessa parannetaan yhteistyötä oppilaitoksen ja vankilan henkilöstön kesken mm. työsalien työnjohtajien työpaikkaohjaajakoulutuksella parannetaan vangin mahdollisuuksia suorittaa tutkinnonosa vankeusaikana. Oppilaitosten ja vankiloitten yhteistyönä pyritään parantamaan tiedonkulkua nivelvaiheissa esim. vangin siirtyessä suljetusta vankilasta avovankilaan ja edelleen koevapauteen. Tämä voisi mahdollistaa koulutuksen jatkumisen toisella paikkakunnalla.			2.2.2 Turun seudulla monipuoliset sivistyspalvelut saadaan esteettömästi kaikkien ulottuville hyödyntämällä uuden teknologian tarjoamia mahdollisuuksia ja alueellista yhteistyötä
Sito/Ammatillisen koulutuksen reformi	365/12 - 6Aika	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	464 723 €	Hankkeen tuloksena syntyy 365/12-malli, jossa yhdistyvät opiskelijoiden itseohjautuvuuden, ohjauksen, osallistamisen, työelämäyhteistyön ja uusien oppimisympäristöjen hyvät käytännöt ja toimintamallit, jotka puolestaan mahdollistavat uusien liiketoimintaideoiden syntyminen Tavoitteen saavuttamiseksi kehitetään erilaisia uusia fyysisiä (esimerkiksi yrityskampus, projektit, laboratoriot) ja virtuaalisia (esimerkiksi virtuaalilylä ja virtuaaliset työpaikat) oppimisympäristöjä. Lisäksi kehitetään malleja, jotka hyödyntävät opetuksen järjestämisessä eri alojen yhteisiä oppimisympäristöjä ja eri alojen opettajien ja opiskelijoiden osaamisen jakamista ja toisilta oppimista. Työelämän rooli oppimismahdollisuuksien luomisessa ja uusien oppimisympäristöjen kehittämisessä on keskeinen.	1.12.2017	31.5.2020	2.2.7 Vuonna 2017 nuorisotakuu toteutuu laajan poikkiallisen yhteistyön tuloksena
Sito/Ammatillisen koulutuksen reformi	AAVA - Avoin väylä ammattiin	V6 Hyötyjen jälkiarviointi (Seurantavaihe)	319 082 €	Projektin keskeiset toimenpiteet jaetaan kahteen teemakokonaisuuteen. 1. Opintopolkujen ja koulutustarjottimen rakentaminen 2. Ohjausmallien ja -palvelujen kehittäminen	1.5.2015	31.7.2018	2.1.1 Luodaan puitteet hyvinvoinnille laaja-alaisella yhteistyöllä
Sito/Ammatillisen koulutuksen reformi	AboaNova - Maahanmuuttajien kotoutumisen edistäminen Turun seudulla	V6 Hyötyjen jälkiarviointi (Seurantavaihe)	276 150 €	Projekti jakaantuu kuuteen työkokonaisuuteen: 1. Kielikoulutusten ja digitaalisen ohjauksen ja muun tuen kehittäminen 2. Työelämään ja koulutukseen siirtymisen nopeuttaminen 3. Yrittäjyyden edistäminen 4. Verkostoyhteistyön ja erilaisten tukipalvelujen kehittäminen 5. Tutkimus ja arviointi 6. Levittäminen ja tuotteistaminen Työkokonaisuuksista neljä viimeksi mainittua ovat horisontaalisia eli ne tukevat muiden työkokonaisuuksien kehittämistyötä (4. Verkostoyhteistyön ja erilaisten tukipalvelujen kehittäminen), tuovat tutkimus- ja arviointitietoa hankkeen käyttöön (5. Tutkimus ja arviointi) ja keräävät yhteen ja tuotteistavat saavutetut tulokset (6. Levittäminen ja tuotteistaminen). Hankkeeseen liittyvä kansainvälinen yhteistyö tukee kaikkien osakokonaisuuksien toteuttamista seuraavasti: - yhteinen kehittäminen ja toisilta oppimisen hyvien käytäntöjen hyödyntäminen ja levittäminen - kumppanuusmaista	1.3.2017	29.2.2020	3.1.4 Tuetaan työllisyyden paranemista uudistamalla kaupungin työllistämistoimintaa ja lisäämällä maahanmuuttajien työelämäyhteyksiä

Hanke	Projekti	Nykyinen vaihe	Budjetti	Tuotostavoite	Alku	Loppu	Strategiakytös
				saatavan tutkimustiedon hyödyntäminen- yhteisten koulutusten järjestäminen- yhteiset tuotteetKullakin työkokonaisuudella on omat tavoitteensa ja työsuunnitelmansa.			
Sito/Ammatillisen koulutuksen reformi	Ammatillisen koulutuksen strategiarahoitus	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	1 631 000 €	Haettavalla strategiarahoituksella Turun kaupungin sivistystoimialan ammatillinen koulutus haluaa vahvistaa muutosprosessia ja ylläpitää koulutuksen laatua muutoksen keskellä. Paikallisten yritysten työvoimatarpeen turvaaminen sekä opetus- ja ohjaushenkilöstön jaksamisen ja osaamisen varmistaminen ovat avainasioita niin oppilaitoksen strategiasa kuin myös toiminnanohjauksessa. Strategiansa (ja ammatillisen koulutuksen reformin) mukaisesti Turun kaupungin sivistystoimialan ammatillinen koulutus haluaa olla oppilaitos, jonka toiminta perustuu asiakaslähtöisyyteen, osaamisperustaisuuteen ja joustaviin oppimisen ratkaisuihin.	10.4.2018		3.1.1 Turun alueen kilpailukyvyyn ja työllisyyden kasvua vauhditetaan alueellisia elinkeino- ja innovaatiopalveluja uudistamalla
Sito/Ammatillisen koulutuksen reformi	Avoimet ammatilliset opinnot	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	187 230 €	Turun sivistystoimialan ammatillinen koulutus toimii hankkeessa kehitetyn palvelun levittäjänä sekä kokemuskouluttajana ja käyttöönoton tuki-palvelujen (koulutukset, workshopit, vertaistuki ja sparraus) tarjoana palvelun käyttöönottoa pilotoiville organisaatioille. Hankkeen konkreettiset tavoitteet ovat seuraavat:- Avoimet ammatilliset opinnot -palvelun toteuttajaverkoston laajentaminen ja valtakunnallinen levittäminen- Palvelun (yhteistyösopimusmalli ja tarjonta) käyttöönoton testaaminen- Palvelun kehittäminen kokeiluista saadun palautteen perusteella- Palvelun tarjonnan laajentaminen (yhteiset tutkinnon osat sekä ammatillisten tutkinnon osien opintoja)- Avointen opintojen pedagogisten ratkaisujen kehittäminen- Palvelun valtakunnallisen käyttöönoton edellytysten selvittäminen - Palvelun levittäminen valtakunnallisesti ja uusien palvelun käyttöönottajien ja tuottajien hankinta- Palvelun kehittämisen linkittäminen osaksi Opintopolku.fi- ja Koski-palvelujen kehittämistä- Toimenpide-ehdotusten tekeminen Avoimet ammatilliset opinnot -palvelun laajan valtakunnallisen käyttöönoton mahdollistamiseksi	1.4.2018	31.7.2020	3.2.3 Digitaalisia palveluja kehitetään laajalla ja avoimella yhteistyöllä
Sito/Ammatillisen koulutuksen reformi	Digiaskel	V6 Hyötyjen jälkiarviointi (Seurantavaihe)	119 000 €	Hankkeessa syntyy uusia työelämälähtöisiä digitoiminnan malleja ja olemassaolevat mallit jatkokehittyvät palvelemaan useampia tutkintoja ja useampia aloja. Digimaisen myötä digistrategian laatimiseen on selkeä malli ja tavoitetilan kuvaus. Käsitys alakohtaisista digitarpeista ja vaadittavasta digiosaamisesta kehittyy vuoropuhelussa työelämän ja opiskelijoiden kanssa.	19.12.2017	31.12.2019	3.2.3 Digitaalisia palveluja kehitetään laajalla ja avoimella yhteistyöllä

Hanke	Projekti	Nykyinen vaihe	Budjetti	Tuotostavoite	Alku	Loppu	Strategiakytös
Sito/Ammatillisen koulutuksen reformi	HOI! – Hyvinvointia, osallisuutta ja intoa ammatilliseen koulutukseen	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	133 785 €	Yleistavoite: Yhteisöllisen opiskeluhuollon, opiskelijoiden ryhmäyttämisen, osallistamisen ja keskinäisen tuen kehittäminen soveltuviksi erikäisille ammatillisen perustutkinnon ja valmentavan koulutuksen opiskelijoille.1. Tavoite Opiskelijakuntatoiminnan ja opiskeluhyvinvointiryhmien toiminnan tehostaminen ammatillisen reformin mukaiseksi. Entisen aikuiskoulutuksen opettajien ja opiskelijoiden osallistaminen em. ryhmiin. ToimintaTurun ammatti-instituutin organisaatio uudistuu 1.1.2018. Nuorten ja aikuiskoulutuksen palvelualueiden yhdistyessä, tutkinnon perusteiden uudistuessa ja oppilas- ja opiskeluhoitolain muuttuessa ennaltaehkäisevän yhteisöllisen opiskeluhuollon toiminta laajennetaan koskemaan myös aikuisia ammatillisen perustutkinnon ja valmentavan koulutuksen opiskelijoita. Hankkeen myötä aiemmin aikuiskoulutuksessa opettaneet opettajat ja opiskelleet opiskelijat saadaan mukaan oppilaitoksen eri yksiköiden opiskeluhyvinvointiryhmiin. Samalla em. opiskelijoita pyritään saamaan mukaan opiskelijakuntatoimintaan ja vaikuttamaan opiskeluun myös tätä kautta. Tässä tavoitteessa myös tuotetaan talokohtaiset vuosikellot opiskeluhuollon ja opiskelijatoiminnan tapahtumista niin, että päävastuu tapahtumien suunnittelusta ja toteuttamisesta on opiskelijoilla. Kyseinen toiminta opinnollistetaan niin, että opiskelijat voivat kartuttaa ja osoittaa osaamistaan osallistumalla em. ryhmien toimintaan ja tapahtumien järjestämiseen. Tulos Opiskelijakuntatoiminta ja opiskeluhyvinvointiryhmät kattavat kaikki ammatillisen perustutkinnon ja valmistavan koulutuksen opiskelijat iästä riippumatta. Tämä takaa yhdenvertaiset vaikutusmahdollisuudet kaikille em. ryhmien opiskelijoille. Lisäksi jokaiseen seitsemään yksikköön on tuotettu tapahtumien vuosikello. Osallistuminen yhteiseen kehittämiseen on opinnollistettu.2. TavoiteRyhmänohjaajan tehtävien ja tutortoiminnan kehittäminen vastaamaan ammatillisen koulutuksen reformin jälkeistä aikaa. ToimintaTutortoimintaan rekrytoidaan myös vanhempia opiskelijoita, joiden osaamista hyödynnetään ryhmänohjaajan tukena tutoroitavien elämänhallinnan ja työelämätietouden lisäämisessä. Kehitetään erilaisia tutor-rooleja (digitutor, liikuntatutor, markkinointitutor jne.) opiskelijoiden omista lähtökohdista ja osaamisesta käsin. Tehostetaan sosiaalisen median hyödyntämistä tutoroinnissa ja etsitään siihen uusia toteutusmalleja muun muassa aiemmista ja jo käynnissä olevista hankkeista. Mobiililaitteiden ja erilaisten viestintäkanavien käytössä nuoret voivat opastaa vanhempia opiskelijoita ja opettajia.Tutortoiminta opinnollistetaan ja sovitaan siitä kertyvät osaamispisteet ja osaamisen osoittamistavat.Tutortoiminnasta vastaa opiskelijatoiminnan koordinaattori, joka yhdessä opinto-ohjaajien ja ryhmänohjaajien sekä tutorkoulutuksen käyneiden opiskelijoiden kanssa suunnittelee tutortoiminnan markkinointia, tutorien tehtävänkuvausta sekä toi-	19.12.2017	31.12.2020	2.2.2 Turun seudulla monipuoliset sivistyspalvelut saadaan esteettömästi kaikkien ulottuville hyödyntämällä uuden teknologian tarjoamia mahdollisuuksia ja alueellista yhteistyötä

Hanke	Projekti	Nykyinen vaihe	Budjetti	Tuotostavoite	Alku	Loppu	Strategiakytös
				<p>minnan opinnollistamista. Edistetään tutoreiden olemassa olevan osaamisen parempaa hyödyntämistä ryhmäytymistilanteissa ja sosiaalisen median tehokasta käyttöä yhteydenpidossa, kun henkilökohtaiset opinnot vievät eri oppimisympäristöihin. Tulokset ryhmäytymiskäytännöt, ryhmänohjaajien tehtävät ja opiskelijoiden keskinäisen tuen muodot on mallinnettu ja otettu käyttöön. Tutortoiminta on opinnollistettu. Tutoreiden ikäjakauma laajenee ja heidän olemassa olevaa osaamistaan osataan hyödyntää tutoroinnissa. On kokeiltu ja otettu käyttöön eri ryhmille sopivia sähköisiä tutorointimalleja ja tutoreiden rooleja. 3. Tavoite Opiskelijoiden vaikuttamismahdollisuuksien ja -kanavien kehittäminen sekä vaikuttamisen tekeminen näkyväksi. Opettajien vaikuttamismahdollisuuksien ja opiskelijoiden kanssa tehtävän yhteistyön lisääminen. Toiminta Opiskelijoiden palautetilaisuuksia (kuulemistilaisuuksia) kehitetään yhteisöllisempään ja samalla sähköiseen suuntaan. Yhteisöllisempään suuntaan niin, että opiskelijoilta ja heidän edustajiltaan voidaan kysyä ennakkoon mielipidettä oppilaitoksen yhteisöllisyyteen liittyvistä asioista ja käsitellä niitä sitten yksiköiden palautetilaisuuksissa. Sähköisten palautemallien kehittäminen palautetilaisuuksien rinnalle olemassa olevien palautejärjestelmien pohjalta (esim. ryhmäkohtaiset palautteet). Opiskelijapaneeleit suunnittelemaan oppilaitoksen kehittämisen konkreettisia toimenpiteitä (esim. tilojen ja tapahtumien suunnittelu, erilaisten markkinointitoimien suunnittelu, erilaisten laitteiden ja välineiden hankkimisen suunnittelu). Kokeillaan myös opettajien sitouttamista yhteiseen suunnitteluun esimerkiksi opiskelijoiden ja opettajien yhteisissä opiskelijoiden vetämissä paneelitalaisuuksissa. Suunnitteluun osallistuvia opiskelijoita ei velvoiteta osallistumaa toteuttamiseen, jos heillä ei ole siihen halua. Tulokset Yhä useammalla opiskelijalla on mahdollisuus saada äänensä kuuluville ja nähdä myös vaikuttamisen tulokset käytännössä. Myös opettajat kokevat, että heillä on vaikutusmahdollisuuksia ehkä aiemmin pieniksi ajatelluissa asioissa. 4. Tavoite Opiskelijamentorien käyttö uusien yksikkökohtaisten osaamiskeskusten toiminnassa uusien ja jo opiskelemissa olevien opiskelijoiden ohjauksessa. Mentorointi opinnollistetaan niin, että siinä hankittu osaaminen voidaan arvioida yhteisten tutkinnon osien osaamiseksi. Toiminta Turun kaupunki (Turun ammatti-instituutti oppilaitoksena) on mukana ESR-rahoitteisessa 365/12 - Aina avoin ammatillinen oppilaitos -hankkeessa, jossa Turun ammatti-instituuttiin luodaan osaamiskeskuksia uusiksi oppimisympäristöiksi. Tämän hankkeen rahoitusneuvottelut on käyty ja odotamme lopullista hankepäätöstä. Nyt haettavassa hankkeessa hyödynnetään osaamiskeskuksia niin, että oppilaitoksen opiskelijat toimivat osaamiskeskuksissa uusien ja nykyisten opiskelijoiden mentoreina. Mentorit ohjaavat ja opettavat muita opiskelijoita muun mu-</p>			

Hanke	Projekti	Nykyinen vaihe	Budjetti	Tuotostavoite	Alku	Loppu	Strategiakytös
				<p>assa toimimisessa digitaalisessa ympäristössä, yhteiskunnassa ja työelämässä toimimisessa sekä oppilaitoksen ja oman yksikön toimintatapoihin tutustuttamisissa. Mentorit voivat toimia myös osaamiskeskuksissa suoritettavien verkkotehtävien opastuksissa. Mentorit voivat toimia tarvittaessa myös uusien opintoihin hakeutujien ohjauksessa opinto-ohjaajan työparina. Tulos Uusiin oppimisympäristöihin saadaan uudenlaista toimintaa ja samalla opiskelijat kerryttävät osaamistaan opettamalla ja ohjaamalla muita opiskelijoita tarvittaessa opettajan ohjauksessa. 5. Tavoite Monitoimitilojen luominen oppilaitoksen eri yksiköihin opiskelijoiden suunnitelmien mukaisesti. Toiminta Turun ammatti-instituutin eri yksiköihin luodaan viihtyisiä monitoimitiloja opiskelijoiden taukopaikaksi, itsenäiseen opiskeluun ja liikunnallisuuden edistämiseksi. Monitoimitilojen suunnittelusta, varustamisesta ja toteutuksesta vastaavat opiskelijat itse. Tilat voidaan varustaa esimerkiksi virtuaalisilla liikuntapeleillä ja muilla liikuntaa ja viihtyisyyttä edistävillä hankinnoilla. Yrityksille tarjotaan mahdollisuus esitellä tuotteitaan opiskelijoille ja opiskelijat päättävät lopullisista hankinnoista. Tulos Oppilaitoksen viihtyvyys lisääntyy ja opiskelijat saavat itse vaikuttaa heille tarkoitettujen monitoimitilojen suunnitteluun ja varusteluun. 6. Tavoite Ryhmänohjaajien ja muiden opettajien yhteisöllisyyden, hyvinvoinnin tukemisen ja osallistamisen osaamisen lisääminen. Toiminnallisuuden ja liikunnallisuuden tehokampi käyttö opetustilanteissa. Toiminta Opettajien ja erityisesti ryhmänohjaajien yhteisöllisyyden, hyvinvoinnin ja osallistamisen osaamista lisätään hankeverkoston yhteisillä koulutuksilla ja vertaiskehittämisellä. Hankkeessa kokeillaan myös mallia, jossa opiskelijat suunnittelevat opettajille suunnattuja koulutustilaisuuksia esimerkiksi sosiaalisen median käytöstä. Jokaiseen yksikköön tulee oma vastuhenkilö, joka vastaa opettajien yhteisöllisyysosaamisen kehittämisestä. Ryhmänohjaajia tuetaan ohjauksellisissa ja kasvatuksellisissa tehtävissä tarjoamalla tukea, koulutusta ja mahdollisuuksia yhteiseen kehittämiseen ja keskusteluun. Hyvinvoinnin ja työkyvyn lisäämiseksi levitetään Let's move it -ohjelmassa kehitettyjä liikunnan lisäämisen malleja, joihin oppilaitoksen liikunnanopettajat ovat saaneet koulutusta. Lisäksi hyödynnetään tehokkaammin SAKU ry:n palveluja ja materiaaleja. Tulos Yhteisöllisyys, hyvinvoinnin merkitys ja osallisuus näkyvät jokaisen opettajan ja ryhmänohjaajan päivittäisessä toiminnassa. Opettajien liikunnallisen opetuksen osaaminen on lisääntynyt. Opettajilla on myös mahdollisuus saada tukea yhteisöllisyyden edistämiseen omassa yksikössään.</p>			
Sito/Ammatillisen koulutuksen reformi	Hyvin tekemistä lähteen 2018	V6 Hyötyjen jälkiarviointi (Seurantavaihe)	16 775 €	Yhtenäistetään tiedonhallinnon käytännöt: Primuksen ja Kurren sekä tietovaraston yhteiset pelisäännöt Toimintatapojen yhtenäistäminen - Varmistetaan näyttöjen laadunhallintaa	1.12.2017	31.12.2018	3.2.2 Tuloksellisuutta parannetaan hyvällä johtamisella, uusilla toimintatavoilla ja niitä tukevalla työvälineillä

Hanke	Projekti	Nykyinen vaihe	Budjetti	Tuotostavoite	Alku	Loppu	Strategiakytös
Sito/Ammatillisen koulutuksen reformi	HYVÄ PORE	V6 Hyötyjen jälkiarviointi (Seurantavaihe)	710 000 €	Hanke toteutetaan laajana verkostohankkeena, jossa ovat mukana kaikki Lounais-Suomen keskeiset ammatillisen koulutuksen järjestäjät. Lisäksi hankkeen yhteistyökumppaneina on muita koulutusorganisaatioita, yrityksiä ja muita toimijoita. Hankkeessa tehdään tiivistä yhteistyötä Lounais-Suomen meri- ja teknologiakoulutusfoorumin kanssa, joka jo toimii alueelle yhden luokun palvelumallina yritysten suuntaan. Forumin kautta hankkeen markkinointi yrityksiin on sujuvaa. Hankkeessa toteutetaan seuraavat toimenpiteet • kehitetään ja otetaan käyttöön uusia toimintamalleja ja käytänteitä, jotka vastaavat Lounais-Suomen positiivisen rakennemuutoksen luomiin työvoima- ja osaamistarpeisiin • toteutetaan yritysten tarpeista lähtevää työpaikalla järjestettävää koulutusta, yritys-työpaikkalähtöisiä oppimiskursseja sekä yritysten rekrytointia tukevia osaamisen kartoitus- ja kehittämispalveluita • kehitetään uusia oppimisympäristöjä ja -ratkaisuja, joilla työpaikkoja voitaisiin entistä tehokkaammin hyödyntää henkilöstön ja rekrytoitavien henkilöiden osaamisen kehittämisen ympäristönä • kehitetään toimintamalleja oppilaitosten ja yritysten yhteisten oppimisympäristöjen rakentamiseksi ja ylläpitämiseksi • luodaan uusia malleja, jotka mahdollistavat ammatillisen tutkinnon tai sen osien suorittamisen usean työnantajan muodostamien yhteistyöverkostojen kanssa järjestettävänä oppisopimuskoulutuksena • erilaisten opiskelijoiden opintopolkujen ja työelämään siirtymisen tukeminen ja helpottaminen • kehitetään uusia toimintamalleja ammatillisen koulutuksen vetovoimaisuuden lisäämiseksi • lisätään ammatillisen koulutuksen järjestäjien keskinäistä yhteistyötä • lisätään ammatillisen koulutuksen ja muiden koulutusorganisaatioiden välistä yhteistyötä • hankkeessa kehitettävät toimintamallit ja hyvät käytännöt kuvataan ja tuoteistetaan siten, että niitä voidaan hyödyntää jatkossa laajasti muissa rakennemuutostilanteissa eri alueilla. Organisaatiokohtaiset toimenpiteet on kuvattu tarkemmin tämän työsuunnitelman liitteenä olevissa organisaatiokohtaisissa suunnitelmissa. Turun kaupungin sivistystoimiala toimii hankkeen hallinnoivana organisaationa, jonka tehtäviin kuuluvat yhteishankkeen koordinoimien lisäksi muut hallinnolliset tehtävät, viestintä ja tiedotus, levitys ja tuoteistaminen, arviointi sekä projektin yleisjohtaminen.	12.12.2017	31.12.2019	3.1.1 Turun alueen kilpailukyvyyn ja työllisyyden kasvua vauhditetaan alueellisia elinkeino- ja innovaatiopalveluja uudistamalla
Sito/Ammatillisen koulutuksen reformi	Innoheimo	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	112 690 €	Turun kaupungin ammatillisen ja lukiokoulutuksen osalta hankkeen konkreettiset tavoitteet ovat seuraavat: • uusien yrittäjämäisten opintopolkujen kehittäminen, pilotointi ja käyttöönotto sekä jo olemassa olevien levittäminen uusille koulutusaloille Turun ammatti-instituutissa • lukio- ja ammatillisen koulutuksen yhteistyön ja vertaiskehittämisen kulttuurin kehittäminen • uusien mallien ja tuotteiden kehittäminen lukiokoulutukseen (uusien yksilöllisten opintopolkujen kehittäminen sekä kokonaisuuteen että aineopintoihin, opintopolkujen ohjauksen uudet	1.10.2017	31.12.2020	3.1.1 Turun alueen kilpailukyvyyn ja työllisyyden kasvua vauhditetaan alueellisia elinkeino- ja innovaatiopalveluja uudistamalla

Hanke	Projekti	Nykyinen vaihe	Budjetti	Tuotostavoite	Alku	Loppu	Strategiakytöks
				mallit, opementoroinnin kehittäminen, osaamispassin kehittäminen lukio-opintoihin, lukiodien yritys yhteistyön kehittäminen ja laajentaminen)• opiskelijoiden kannalta mielekkäiden ja motivoivien opiskelu ympäristöjen ja -polkujen kokeilu, kehittäminen ja käyttöönotto (autonomia, mestaruus, merkitys)			
Sito/Ammatillisen koulutuksen reformi	Live - Lisää veto-voimaa	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	197 009 €	Projektilla saavutetaan seuraavat tulokset:- tekniikan koulutusalojen vetovoimaisuus lisääntyy Lounais-Suomessa ja pääkaupunkialueella- perusopetuksen ja lukiokoulutuksen henkilöstön, oppilaiden ja opiskelijoiden sekä heidän vanhempiansa tietoisuus tekniikan koulutusaloista sekä työllistymismahdollisuuksista kasvaa- oppilaitosten ja työelämän yhteistyö lisääntyy ja hankkeen toteutusalueilla otetaan käyttöön uusia yritysten ja oppilaitosten välisen yhteistyön muotoja- kehitetään ja otetaan käyttöön uusia, innovatiivisia ohjauksen malleja ja työvälineitä- kehitetään ja otetaan käyttöön entistä työvaltaisempia oppimisympäristöjä ja koulutuksen toteuttamismalleja- yritysten näkyvyys oppilaitoksissa lisääntyy- tekniikan koulutusalojen opiskelijoiden ammattitaito ja opiskelun motivaatio kasvaa- nuorten osallisuus ja oma vastuunkanto lisääntyy- toisen asteen ammatillisen koulutuksen keskeyttämiset vähenevät- toisen asteen ammatillisen koulutuksen läpäisy paranee- siirtyminen ammattikorkeakouluopintoihin tehostuu ja opintojen alkuvaiheen keskeyttämiset vähenevät- nuorten työllisyys paranee ja syrjäytyminen vähenee- teknologiateollisuuden alan sukupuolittuneisuus vähenee- nuoriso- ja koulutustakuu toteutuu aiempaa paremmin- erilaiset uusien innovaatioiden pohjalta kehitetyt ohjaus-, koulutus- ym. tuotteet ja hyvät käytännöt, joita voidaan levittää muiden toimijoiden käyttöön kaikkialla Suomessa	27.3.2018	31.10.2020	3.1.1 Turun alueen kilpailukyvyyn ja työllisyyden kasvua vauhditetaan alueellisia elinkeino- ja innovaatiopalveluja uudistamalla
Sito/Ammatillisen koulutuksen reformi	Nopsa	V6 Hyötyjen jälkiarviointi (Seurantavaihe)	80 058 €	Hankkeen tavoitteet ovat seuraavat: Ammattiopistojen ja ammattikorkeakoulujen välisen yhteistyön kehittäminen* Luodaan alueellisesti ammattiopistojen ja ammattikorkeakoulujen muodostamia kehittämiskumppanuuksia* Suunnitellaan yhdessä käytänteet ammatillisessa peruskoulutuksessa hankitun osaamisen tunnistamiseksi jatunnustamiseksi osaksi ammattikorkeakouluopintoja* Suunnitellaan osana perustutkintoa tarjottavat ammattikorkeakouluopinnot* Edistetään yhteisten oppimisympäristöjen käyttöä ammattiopistojen ja ammattikorkeakoulujen kesken* Tuetaan yrittäjämäisten toimintamallien kehittämistä* Edistetään tekniikan ja liikenteen alojen vetovoimaa Yksilölliset joustavat opintopolut kohti korkea-astetta* Kartoitetaan epätyypilliset opintopolut, joiden kautta siirrytään ammattikorkeakouluun. Kartoituksen tuloksia hyödynnetään kehitettäessä uudenlaisia opintopolkumalleja ammattiopistoista ammattikorkeakouluihin.* Kehitetään nuorten uraohjausta ja jatko-opintoihin siirtymistä visuaalisilla, aktiivisilla, luovilla ja ratkaisukeskeisillä menetelmillä.* Vahvistetaan opiskelijan aktiivista toimijuutta, osallisuutta ja vastuullisuutta elämänsuunnittelussa.* Tuetaan	1.8.2016	31.12.2019	2.2.1 Henkilöstön osaaminen pidetään kehityksen kärjessä systemaattisella osaamisen johtamisella ja laajaan verkostoitumiseen kannustamalla

Hanke	Projekti	Nykyinen vaihe	Budjetti	Tuotostavoite	Alku	Loppu	Strategiakytös
				opettajien kehittymistä opinto- ja uraohjaajina.* Tehdään opiskelijoiden osaaminen näkyväksi digitaalisten oppimisympäristöjen avulla.* Tuotetaan digitaalisen ohjauksen toimintamalleja opinto- ja uraohjauksen tueksi.Kielten oppimisen polkuopintomallit ja -materiaalit* Nykytilanteen kartoitus* Poikien kielten oppimisen tukeminen ja motivaation lisääminen kieliä kohtaan* Kehitetään uusia toimintamalleja kielten oppimisen kehittämiseksi* Kehitetään ja luodaan uusia verkko-opintomateriaaleja* Hyödynnetään digitaalisuutta kielten oppimisessa* Pilotoidaan mallit ja materiaalit* Levitetään hyvät käytännöt valtakunnallisestiNOPSA:n tavoitteena on nopeuttaa ammattiin opiskelevien polkua ammattiopiston ja ammattikorkeakoulun kauttatyöelämään erityisesti tekniikan ja liikenteen aloilla. NOPSA:n tavoitteena on vastata tarpeeseen syventää ammattiopistojen ja ammattikorkeakoulujen yhteistyötä: yhteisesti suunniteltuja ja toteutettuja opintoja ja oppimisympäristöjä. NOPSA lisää opinto-ohjaajien, uraohjaajien sekä muiden ohjaustyötä tekevien osaamista(ryhmäohjaajat, opettajat, ohjaajat). Hankkeen tavoitteena on vastata KARVI:n arviointiraportissa Liikettä niveliin -Ammatillisesta koulutuksesta ammattikorkeakouluun johtavien opintopolkujen ja koulutusasteiden yhteistyötoimivuutta arvioineen raportin kehittämistarpeisiin.			
Sito/Ammatillisen koulutuksen reformi	NUOTTA - Nuoria osaajia työvoimaa tarvitseville aloille	V6 Hyötyjen jälkiarviointi (Seurantavaihe)	173 215 €	Kehitetään malli maahanmuuttajanuorten opiskeluvalmiuksien ja soveltuvuuden selvittämiseen ja tukemiseen. Perustetaan koulutusryhmä tai -ryhmiä näille nuorille.Tavoitteena on saada hankkeesta toteutettavasta valmentautumisjaksosta jatkossa pysyvä vaihtoehto sote-alan soveltuvuuskokeelle. Valmentautumisjakson kautta voidaan jatkossakin valita alalle soveltuvia nuoria maahanmuuttajia lähihoitajakoulutukseen. Valmentautumisjakso on tarkoitus toteuttaa mahdollisimman opinnollistettuna, jolloin se ei aiheuttaisi suuria ylimääräisiä kustannuksia.Täydennyskoulutusta työpaikkaohjaajille, työelämäorganisaatioiden esimiehille ja opettajille maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden kohtaamisesta ja osaamisen tunnistamisesta.	1.2.2017	30.6.2019	2.2.7 Vuonna 2017 nuorisotakuu toteutuu laajan poikkihallinnollisen yhteistyön tuloksena
Sito/Ammatillisen koulutuksen reformi	Parasta Digiohjausta	V6 Hyötyjen jälkiarviointi (Seurantavaihe)	87 961 €	Projektissa toteutetaan seuraavat toimenpiteet:1. Hyvien digiohjausmallien koonti, nykytilakuvaus ja kehittämistarpeiden tunnistaminen uuden lainsäädännön näkökulmasta. Hyödynnetään olemassa olevaa digiohjausmateriaalia (esim. DigOsPe-hankkeen GoPro-kameraohjaus sekä lennokkikamera) sekä arvioidaan toimintamallien käytettävyyttä ja jalkauttamista eri koulutusaloille. Tarkastellaan myös digipedagogisia ratkaisuja ohjausnäkökulmaa ajatellen. 2.Digitaalisten järjestelmien ja ohjausprosessien yhteiskehittäminen asiakkaiden (työpaikat, opiskelijat) kanssa palveluotoilulla (koulutuksen järjestäjän toimijoiden, työntekijöiden, opiskelijoiden ja sidosryhmätoimijoiden kuuleminen)3.Oppilaitoshenkilöstön osaamisen vahvistaminen työpaikalla tapahtuvan oppimisen digitaaliseen ohjaukseen ja välineiden käyttöön.4.Digimentoritoi-	4.12.2017	31.12.2019	2.2.1 Henkilöstön osaaminen pidetään kehityksen kärjessä systemaattisella osaamisen johtamisella ja laajaan verkostoitumiseen kannustamalla

Hanke	Projekti	Nykyinen vaihe	Budjetti	Tuotostavoite	Alku	Loppu	Strategiakytös
				minnan käynnistäminen. Digimentoritoiminnan avulla saadaan konkreettisia digiohjaukokeiluja myös niille työpaikoille, joiden valmiudet eivät ole vielä valmiit uuden ohjausprosessin käyttöönottoa varten. Mahdollistetaan myös opiskelijoiden työskentely digimentoreina.5.Tiedotus- / viestintäkanavien monipuolinen käyttöönotto ja uusien toimintatapojen levittämiseksi kehitettävät materiaalit (koulutuksen järjestäjien sisällä sekä paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti)6.Osallistumisen ja osallistamisen suunnittelu hankkeen toimenpiteiden ja tulosten jalkauttamisen osalta. Hankkeella tuetaan Parasta Palvelua –hankkeen toimintaa ja tehdään tiivistä yhteistyötä muidenkin reformia tukevien kehittämishankkeiden kanssa. Näitä ovat esimerkiksi Parasta Osaaamista, Parasta palvelua, eHoks, sekä Parasta DigiTukea (haussa). Hankkeessa syntyvät seuraavat tulokset ja tuotokset:- digiohjausmallien koonnit- uudet digitaaliset järjestelmät ja koonnit- oppilaitoshenkilöstön osaaminen vahvistuu- työpaikkaohjaajien osaaminen vahvistuu			
Sito/Ammatillisen koulutuksen reformi	Parasta palvelua	V6 Hyötyjen jälkiarviointi (Seurantavaihe)	168 099 €	Asiakkaat (työnantajat, opiskelijat) saavat yhdenmukaisen, kaikille koulutuksen järjestäjille yhteisen (opso/koul.sop.) toiminta/palveluprosessin.Hankkeen tavoitteena on levittää oppisopimuskoulutuksen ja koulutussopimuksen toimintaprosessit kaikkien oppilaitosten käyttöön Varsinais-Suomessa. Tavoitteen toteutumisen edellytyksenä on rakentaa mahdollisimman laaja verkosto Varsinais-Suomesta. Tässä hankkeessa Turku saa osatoteuttajana resurssia esim. oppisopimuskoulutuksen ja koulutussopimuksen toimintaprosessien kuvaamiseen, koulutusten järjestämiseen, markkinointiin ja tiedottamiseen.	1.11.2017	31.12.2019	2.2.7 Vuonna 2017 nuorisotakuu toteutuu laajan poikkialhinnollisen yhteistyön tuloksena
Sito/Ammatillisen koulutuksen reformi	Perusta - perustaidot hallussa	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	224 194 €	Yleisenä tavoitteena on perustaidoiltaan heikompien opiskelijoiden tukeminen opiskelussa, työelämässä ja arjessa erityisesti opintojen alkuvaiheessa. Ensisijaisena kohderyhminä ovat ne opiskelijat, joiden perustaitojen puute häiritsee huomattavasti opinnoissa etenemistä.Perustaitojen (lukutaito, numeeriset taidot ja tv-taidot) lisäämisen toimenpiteet:- Nuotta-hankkeessa kehitetyn opiskelunvalmiuksia tukevan valmennusjakson levittäminen pilottialoilta (sosiaali- ja terveysala, puhtaus- ja kiinteistöpalveluala) muille aloille ja valmennusjakson räätälöinti koulutusalan ja työelämän tarpeisiin sopivaksi. Tämä tarkoittaa sitä, että valmennusjakson perustaitojen opetus liittyy kiinteästi alan työelämässä tarvittaviin taitoihin.- Opiskelunvalmiuksia kehittämissä pajoissa tuetaan opinnoissa, arjessa ja työelämässä tarvittavien perustaitojen kehittämistä henkilökohtaisten osaamisen kehittämisen suunnitelmien mukaisesti niin, että kokeillaan koulutusalojen yhteisiä valmentautumispajoja.- Kokeillaan tarvittaessa kaikille avoimia opiskelunvalmiuksia kehittäviä pajoja yhteistyössä 365/12-hankkeen kanssa.- Perustaitojen osaamistason sähköisten testien kehittäminen yhdessä 365/12-hankkeen kanssa.Projektissa kokeillaan ja arvioidaan kaikkien toimijoiden yhteistyönä open badge -osaamismerkistön hyödynnettävyyttä kohderyhmän osaamisen	24.10.2018	31.12.2021	2.2.3 Vieraskielisen väestön suomen ja ruotsin kielen taidon kehittymistä ja suomalaisen yhteiskunnan tuntemusta tuetaan riittäväällä koulutustarjonnalla ja muilla palveluilla

Hanke	Projekti	Nykyinen vaihe	Budjetti	Tuotostavoite	Alku	Loppu	Strategiakytöks
				tunnistamisessa ja tunnustamisessa. Projektissa tehdään yhteistyötä muiden projektien kanssa (esim. 365/12, Vamos 2. aste). Yhteistyöllä pyritään löytämään malleja koulutuksen ja työelämän ulkopuolelle jääneiden henkilöiden koulutukseen pääsyn tueksi. Yhtenä konkreettisena toimenpiteenä voi olla Oppimoiden hyödyntäminen tämän kohderyhmän perustaitojen arvioinnissa ja lisäämisessä. Tuotokset: - eri koulutusaloille räätälöidyt opintojen alkuvaiheen valmennusjakso- oppimisvalmiuksia kehittäviä pajojen toimintamallit- sähköiset perustaitojen osaamistasoa arvioivat testit (yhdessä 365/12-projektin kanssa)- open badge -osaamismerkistön käyttömallit- yhteistyömallit muiden projektien ja toimijoiden kanssa. Projektin toteutetaan verkostoprojektina, jossa ovat mukana: - Turun kaupungin sivistystoimiala, Turun ammatti-instituutti (TAI)- Turun Aikuiskoulutuskeskus- WinNova- Koulutuskuntayhtymä Tavastia. Projektin on osa Turun kaupungin sivistystoimialan Ammatillisen koulutuksen reformi -hanketta.			
Sito/Ammatillisen koulutuksen reformi	VetoVoimaa teknologia-aloille	V6 Hyötyjen jälkiarviointi (Seurantavaihe)	226 240 €	Projektilla saavutetaan seuraavat tulokset: - teknologiateollisuuden alan koulutuksen vetovoimaisuus lisääntyy koko maakunnassa- perusopetuksen ja lukiokoulutuksen henkilöstön, oppilaiden ja opiskelijoiden sekä heidän vanhempiensa tietoisuus teknologiateollisuuden alasta lisääntyy- koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevien nuorten ja heidän vanhempiensa tietoisuus teknologiateollisuuden alasta lisääntyy- oppilaitosten ja työelämän yhteistyö lisääntyy ja maakunnassa otetaan käyttöön uusia yritysten ja oppilaitosten välisen yhteistyön muotoja- kehitetään ja otetaan käyttöön uusia, innovatiivisia ohjauksen malleja ja työvälineitä- kehitetään ja otetaan käyttöön entistä työvaltaisempia oppimisympäristöjä ja koulutuksen toteuttamismalleja- yritysten näkyvyys oppilaitoksissa lisääntyy- teknologiateollisuuden alan opiskelijoiden ammattilypeys ja opiskelumotivaatio kasvaa- nuorten osallisuus ja oma vastuunkanto lisääntyy- toisen asteen ammatillisen koulutuksen keskeyttämiset vähenevät- toisen asteen ammatillisen koulutuksen läpäisy paranee- nuorten työllisyys paranee ja syrjäytyminen vähenee- teknologiateollisuuden alan sukupuolittuneisuus vähenee- nuoriso- ja koulutustakuu toteutuu aiempaa paremmin- erilaiset uusien innovaatioiden pohjalta kehitetyt ohjaukset, koulutus- ym. tuotteet ja hyvät käytännöt, joita voidaan levittää muiden toimijoiden käyttöön kaikkialla Suomessa		30.6.2018	3.1.6 Turun asemaa Suomen vetovoimaisimpana yliopisto- ja opiskelijakaupunkina vahvistetaan
Sito/Ammatillisen koulutuksen reformi	Yhdessä Parasta Länsi	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	61 167 €	Vertaisoppimisessa Luotsit/sisäiset valmentajat toiminnan ytimessä viemässä oppilaitoksen sisäistä kehittämistä ja edistettäessä opettajien osaamista. Pysyvät toiminnalliset muutokset ja parannukset HOKS-prosessissa ja oppi- ja koulutussopimusprosessissa sekä niihin liittyvissä palveluprosesseissa. HOKS-prosessin ja työpaikalla järjestettävän koulutuksen toteutukset yksilöllisten osaamistarpeiden mukaisesti niin, että opiskelijalla on mahdollisuus opiskella kokonaisia koulupäiviä ja -viikkoja. Pysyvät toiminnalliset muutokset ja parannukset HOKS-prosessissa	13.5.2020		

Hanke	Projekti	Nykyinen vaihe	Budjetti	Tuotostavoite	Alku	Loppu	Strategiakytös
				ja oppi- ja koulutusopimusprosessissa sekä niihin liittyvissä palveluprosesseissa. Pysyvät toiminnalliset muutokset ja parannukset HOKS-prosessissa ja oppi- ja koulutusopimusprosessissa sekä niihin liittyvissä palveluprosesseissa			
Sito/Kansainvälisyys	Growing Together - Uraskasvua yhdessä: ulkomaanjakoja nuorille, aikuisille ja oppisopimusopiskeijoille	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)		Opiskelijat kirjoittavat ulkomaanjakoistaan vaihtoraportit pääosin blogien muodossa. Otetaan käyttöön uusi, Suomen työelämäjaksoissa käytettävän koulutusopimuksen kanssa yhtenäinen Wilmassa täytettävä Training Agreement.	1.6.2018	31.5.2020	
Sito/Kansainvälisyys	Akkuna Venäjälle 2019-2020	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)		TAI keskittää Akkuna-toiminnan palvelualueen opiskelijoille, etenkin matkailualan opiskelijat hyötyvät mahdollisuudesta tutustua Pietariin, josta tulee Suomeen paljon matkailualan asiakkaita ja jonne Suomesta tehdään paljon matkoja. TAI lähettää hankekauden aikana Pietariin tutustumisviikoille 6 opiskelijaa ja mahdollisesti yhden henkilökunnan edustajan.	1.6.2019	31.12.2020	
Sito/Kansainvälisyys	Bridge the Ocean	V3 Projektin suunnittelun tarkentaminen (Toteutusvaihe)	33 363 €	Projektissa luodaan uudet opintomodulit ravintola- ja matkailualalle, rakennusallalle sekä yrittäjyyden alalle. Oleellinen osa hanketta on moduulin pilotointi Suomessa ja Tanskassa. Näihin liikkuvuuksiin osallistuu opiskelijoita ja opettajia kaikista hankemaista. Muita tuotoksia ovat globaalin liikkuvuuden yhteistyömalli sekä Kanadan ja Euroopan välisen ammatillisen liikkuvuuden opas, joka antaa työkaluja ammatillisten vaihtojen toteuttamiseen Euroopan ulkopuolella. Opasta jaetaan laajalti ammatillisille oppilaitoksille ympäri Suomea ja Eurooppaa.			
Sito/Kansainvälisyys	FinnVET in China -verkosto 2019-2020	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	7 500 €	Opiskelija- ja asiantuntijaliikkuvuudet Kiinaan. Hankekausi alkoi 1.3.2019 ja päättyy 31.12.2021.	1.3.2019	31.12.2021	
Sito/Kansainvälisyys	Independent European	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	201 132 €	Hankkeen rahoituksella lähetetään ulkomaille työntekijöille noin 120 opiskelijaa ja tutustumisjaksoille 40 henkilökunnan jäsentä. Mukaan haetaan sekä kansainvälisesti suuntautunutta henkilökuntaa että uusia osallistujia, joille kansainvälinen toiminta on vielä vierasta. Samalla TAI:n kv-osaajamäärä kasvaa ja toiminta tavoittaa yhä useampia opettajia ja opiskelijoita. Opiskelijat ja henkilökunta raportoivat toiminnastaan ja kehittyvästä osaamisestaan ulkomailla kirjallisesti. Uusi kansainvälisyysosaamista mittaava tutkinnonosa tekee näyttöjen suorittamisesta ulkomailla helpompaa.	1.8.2019	31.7.2021	
Sito/Kansainvälisyys	Intia 2019-2020	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)		TAI lähettää Intia-verkoston toimintakaudella Intiaan työelämäjaksolle 2-3 opiskelijaa ja yhden henkilökunnan edustajan tutustumisjaksolle. Työelämäjaksot järjestetään koordinoitusti verkoston kautta. Kaikki hankkeen kautta Intiaan lähtevät osallistujat tuottavat vaihdostaan raportin.	1.6.2019	31.12.2020	

Hanke	Projekti	Nykyinen vaihe	Budjetti	Tuotostavoite	Alku	Loppu	Strategiakytös
Sito/Kansainvälisyys	Kanada-verkosto 2019-2020	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	12 000 €	Opiskelija- ja asiantuntijaliikkuvuudet Kanadaan. Hanke alkoi keväällä 2019 ja päättyy 31.12.2021.	1.3.2019	31.12.2021	
Sito/Kansainvälisyys	YEC! Youth Employability Competeces	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	17 270 €		1.3.2020	31.7.2021	
Sito/Nuorisotakuu	OMPPU - Ohjausta maahanmuuttajan perusopetuspolulle	V6 Hyötyjen jälkiarviointi (Seurantavaihe)	100 035 €	Hanke toteutetaan Turun, Tampereen, Helsingin, Espoon ja Oulun kaupunkien yhteistyönä. Hanketta hallinnoi Tampereen kaupunki Turun toimissa hankkeessa osatoteuttajana. Rahoitusta haetaan OKM:n hallinnon alan valtakunnallisesta ESR-toimenpidekokonaisuudesta ”Kotona Suomessa”. Turun kaupungin sivistystoimialalta hankkeessa mukana ovat lukiokoulutuksen, ammatillisen koulutuksen ja aikuiskoulutuksen palvelualueet. Hankkeen tavoitteena on osallistua nuorten aikuisten maahanmuuttajien perusopetuksen joustavien toimintamallien ja opetusmenetelmien kehittämiseen yksilöllisten opintopolkujen toteuttamiseksi yhdessä muiden toteuttajaorganisaatioiden kanssa. Konkreettisenä tavoitteena on kehittää sekä Suomessa että ennen Suomeen tuloa hankitun yleissivistävän osaamisen kartoittamisen sekä tunnistamisen ja tunnustamisen menetelmiä ja joustavan opintopolun rakentamista oikeaan perusopetuksen vaiheeseen sekä seuraavaan koulutuspaikkaan. Tavoitteena on myös kehittää aikuisten perusopetuksen ohjauskäytäntöjä sekä maahanmuuttajaopiskelijoiden opettajien ja ohjaushenkilöstön osaamista vastaamaan entistä paremmin vieraskielisten opiskelijoiden tarpeisiin. Kehittämistyössä hyödynnetään toteuttajaorganisaatioissa jo olemassa olevia toimintamalleja ja hyviä käytäntöjä. Turun kaupungille lisäarvoa tuottaa hankkeen aikana kehitettävät yhteiset valtakunnalliset toimintamallit nuorten aikuisten maahanmuuttajien osaamisen kartoittamiseen, tunnistamiseen ja tunnustamiseen sekä tehokkaan, yksilöllisen opintopolun rakentamiseen jatkoon. Lisäarvoa tuottaa myös muiden toteuttajaorganisaatioiden kehittämistyön tulosten laajamittainen hyödyntäminen hankkeen aikana.	1.10.2016	31.7.2019	2.2.1 Henkilöstön osaaminen pidetään kehityksen kärjessä systemaattisella johtamisella ja laajaan verkostoitumiseen kannustamalla
Sito/Nuorisotakuu	TASE - Toisen asteen oppimateriaalikustannusten alentaminen	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	197 725 €	Hankkeen tuloksena syntyy avoimia toisen asteen opintojen digitaalisia oppimateriaaleja ja oppimateriaalipankki. Hanke toteutetaan laajassa ammatillisen ja lukiokoulutuksen valtakunnallisessa kumppanuusverkostossa, johon ovat lupautuneet mukaan seuraavat oppilaitokset: Gradia (ammatillinen ja lukiokoulutus), Tavastia, Tredu, Omnia, Salon seudun ammattipisto, Länsirannikon Koulutus Oy WinNova, Saimaan ammattipisto Sampo, Työtehoseura.	17.12.2018	31.12.2020	2.2.2 Turun seudulla monipuoliset sivistyspalvelut saadaan esteettömästi kaikkien ulottuville hyödyntämällä uuden teknologian tarjoamia mahdollisuuksia ja alueellista yhteistyötä
Sito/Nuorisotakuu	Vamos 2. aste	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	114 119 €	Hankkeessa muodostetaan ohjausverkosto, joka rakentaa pysyviä eri toimijoiden kumppanuuteen perustuvia toimintamalleja nuorten palvelutarpeen tunnistamiseksi ja opintopolun tukemiseksi. Siinä sovelletaan	2.5.2018		2.2.7 Nuorten koulutuspolut turvataan ja

Hanke	Projekti	Nykyinen vaihe	Budjetti	Tuotostavoite	Alku	Loppu	Strategiakytöks
				Vamos-palveluissa kehitettyä tehostetun yksilö- ja ryhmävalmennuksen sekä kotiin vietävän yksilövalmennuksen konsepteja, jotka muotoillaan sopimaan oppilaitosten palvelujärjestelmän kokonaisuuteen siten, että uusi toiminta täydentää nykyisen järjestelmän aukkoja ja edistää syrjäytymisriskissä olevien nuorten itsenäistä selviytymistä koulutus- ja työuralla. Jatkopolkujen edistämiseksi hyödynnetään Vamos-palveluissa kehitettyä Intensiivisen uravalmennuksen konseptia, jossa työnantajille tarjotaan nuoren kanssa tasa-arvoisesti valmennusta työssäoppimisjaksojen onnistumisen varmistamiseksi ja ja työllistymisen jatkopolkujen tukemiseksi. Lisäksi hankkeessa hyödynnetään nuoren kiinnittymisen ja jatkopoluille ohjautumisen tukena hyödynnetään Helsingin Diakonissalaitoksella kehitettyjä mentoritoiminnan ja yritysvapaaehtoisuuden malleja. Hankkeen tuloksena opiskelijoiden tarpeisiin on rakennettu hyvinvoinnin ja toimintakyvyn sekä osallistumismahdollisuuksien vahvistamiseksi yhteistyömalli, jonka verkostomainen toiminta ja innovatiivinen kehittämistyö saattavat oppilaitoksen ja muut nuorten parissa toimivat tahot uudelleen yhteistyöhön. Yhteistyömallit ovat rakentuneet ja toimivat paikallisten erityistarpeiden pohjalta ja reagoivat muuttuvan toimintaympäristön tarpeisiin ketterästi. Hankkeen keskitetyn koordinaation tukemana alueelliset toimintamallit ovat juurtuneet osaksi oppilaitosten toimintaa, joissa riskiryhmien palveluihin panostetaan entistä voimakkaammin ja ne integroituvat luontevasti opetukseen. Hanke on toimintakauden päättyessä osaltaan muuttanut koulutuskentän toimintakulttuuria alueellisesti ja valtakunnallisesti, ja sen toimintamallien vaikutukset on pystytty osoittamaan hankkeessa käytävissä olevilla mittareilla (läpäisymittari, hyvinvointikysely, koetun hyvinvoinnin muutosta kuvaava mittari, hyvinvoinnin ja toimintakyvyn muutosta kuvaava mittari Tulostähti). Helsingin Diakonissalaitos vastaa hankkeen valtakunnallisesta koordinaatiosta. Turun toteutus kohdennetaan ensisijaisesti matkailu- ja ravitsemusalalle. Kohderymänä ovat 18-29 –vuotiaat nuoret aikuiset, jotka ovat vailla ammatillista koulutusta ja joilla on usein taustallaan aiempia koulutuksen keskeyttämiä.			nuorisotyöttömyyttä vähennetään
Sito/STEAM Turku	6Aika/Roboboost	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	193 800 €	Turun kaupungin osahankkeen tavoitteena on alueen yritysten, korkeakoulujen ja ammatillisten oppilaitosten välistä yhteistyötä tehostamalla vaikuttaa positiivisesti Lounais-Suomen robotiikan, automatiikan ja hyvinvointiteknologian asiantuntijoiden tarpeeseen. Tiivistettynä hankkeen tavoitteet ovat seuraavat:- luodaan malli ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoiden yrityksille tehtävistä monialaisista projektitöistä (esim. kokeilut, pilotit)- luodaan uusia opintokokonaisuuksia vastaamaan yritysten osaajatarpeisiin sekä kehitetään myös perustutkinto-opetusta- luodaan uusia yrityksille tarjottavia koulutuskokonaisuuksia ja täydennyskoulutustuotteita esiin nousseiden tarpeiden pohjalta- tiivistetään ja kehitetään Turun ammatti-instituutin säännöllistä yhteistyötä	1.10.2019		3.2.1 Tuottavuutta ja uudistumiskykyä kasvatetaan edistämällä innovaatioita

Hanke	Projekti	Nykyinen vaihe	Budjetti	Tuotostavoite	Alku	Loppu	Strategiakytös
				yrittäjien, korkeakoulujen ja työelämän kanssa Turun seudulla Turun kaupunki toimii hankkeessa osatoteuttajan roolissa ja vastaa osaltaan mainituista toimenpiteistä osahankkeen budjetin ja aikataulun mukaisesti sekä osallistuu hankeverkostoyhteistyöhön. Hankkeeseen mukaan tulevat koulutusalat Turun ammatti-instituutista ovat kone- ja tuotantotekniikka, ICT, sähköautomaatio sekä sosiaali- ja terveysala.			
Sito/STEAM Turku	COVE Effective	V2 Toteuttamiskelpoisuuden arviointi (Valmisteluvaihe)	800 000 €	Projektin tavoitteet ja tuotokset ovat seuraavat: - turkulaisen ammatillisen koulutuksen huippuyksikömallin kehittäminen ja käyttöönotto (pilotivaiheessa keskiössä kestävä kehityksen ratkaisut)- alueellisen yhteistyön lisääminen eri toimijoiden välillä (yritykset, viranomaistahot, koulutuksen järjestäjät)- toisen asteen ammatillisen koulutuksen ja korkeakoulutuksen yhteistyön kehittäminen ja uusien yhteistyömallien luominen- eurooppalaisten ammatillisen koulutuksen huippuyksiköiden yhteistyön kehittäminen ja erilaisten toimintamallien luominen sen tueksi- ammatillisen koulutuksen laadun kehittäminen- ammatillisen koulutuksen vetovoiman lisääminen- positiivisen rakennemuutoksen tukeminen- SKILLS-toiminnan kehittäminen- STEAM- ja Teknologia kampus-yhteistyön tukeminen Projekti toteutetaan laaja-alaisena kansainvälisenä yhteistyönä ja sen koordinaattorina toimii Utrechtin yliopisto (Hollanti). Muut kumppanuusmaat ovat Saksa ja Kreikka. Suomesta hankkeessa on mukana Turun ammatti-instituutin lisäksi Turun ammattikorkeakoulu.			3.1.1 Turun alueen kilpailukyvyyn ja työllisyyden kasvua vauhditetaan alueellisia elinkeino- ja innovaatiopalveluja uudistamalla
Sito/STEAM Turku	HyGGe - Hyvinvointiteknologia hyödyksi	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	150 000 €	Projektissa kehitetään hyvinvointiteknologian käyttöä opetuksessa. Eri-tyispaino on terveysalan simulaatiotilan jatkokehittämisessä ja virtuaalisen sekä lisätyn todellisuuden hyödyntämisessä myös muussa opetuksessa. Projekti toteutetaan osana WinNovan koordinoimaa kansallista verkostoa.	31.5.2019		2.2.2 Turun seudulla monipuoliset sivistyspalvelut saadaan esteettömästi kaikkien ulottuville hyödyntämällä uuden teknologian tarjoamia mahdollisuuksia ja alueellista yhteistyötä
Sito/STEAM Turku	Robotiikasta resilienssiä ja elinvoimaa (ROBO-REEL)	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	275 990 €	Hankkeen päätavoitteena on lisätä toteuttajakunnissa toimivien (pk)-yrittäjien kykyä vastata robotiikan tuomiin haasteisiin, lisätä osaamista robotiikasta ja sen vaikutuksesta yritysten liiketoimintaan, sekä lisätä yritysten henkilöstön osaamista ja taata yritysten elinvoimaisuus myös tulevaisuudessa. Hanke vastaa haasteeseen, jonka robotiikan kehitys lähiuosina väistämättä tuottaa useille kohdekunnissa toimivien suurten yritysten aloille, esimerkiksi logistiikkaan ja raskaaseen teollisuuteen. Vaikka alojen automaatioaste on jo nykyiselläänkin korkea, tulevat muutokset on ennakoitava hyvissä ajoin sekä uusien ansaintalogiikoiden että henkilöstön osaamistarpeiden osalta.	1.5.2018	31.12.2020	2.2.1 Henkilöstön osaaminen pidetään kehityksen kärjessä systemaattisella osaamisen johtamisella ja laajaan verkostoitumiseen kannustamalla
Sito/STEAM Turku	ViSu - Virtuaaliset ja simuloitut	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	98 730 €	Turun ammatti-instituutissa projektiin lähdetään kolmella kärjellä: 1. Havainnointiin perustuva opetus ja oppiminen 3D-maailmassa: 3D-laseihin	31.5.2019		2.2.2 Turun seudulla monipuoliset sivistys-

Hanke	Projekti	Nykyinen vaihe	Budjetti	Tuotostavoite	Alku	Loppu	Strategiakytös
	oppimisympäristöt ammatillisessa koulutuksessa			ladattaviin 360 asteen kuviin perustuen kehitetään havainnointitehtäviin perustuvia sisältöjä ja opetusmateriaaleja (esim. konesali tai keittiö, jonka laitteet pitää tunnistaa ja turvallisuuspuutteet pitää havaita).2. 3D-virtuaalimaailmassa toteutettavat simulaatiot: menetelmää käytetään jo logistiikan alalla, jossa esim. rutiinomaiset teräskustantehtävät voidaan opetella tekemään 3D-maailmassa jolloin reaali maailman kalusto vapautuu ajo- ja työharjoitteluun. Projektissa kehitetään simulaatio-opetusta edelleen ja laajennetaan sen käyttöä ainakin yhdelle uudelle alalle (puhdistus- tai lääkealat). 3. Lisätty todellisuus matkailualan opetuksessa: Projektissa kokeillaan lisättyä todellisuutta matkailualan opetuksessa rakentamalla S/S Boren oppimisympäristöihin lisätyn todellisuuden elementtejä.Projektiin sisältyy myös valtakunnallisen yhteistyöverkoston koordinointi.			
Yhteensä							8 358 408 €

3 Resurssien käyttö

3.1 Työvoiman käyttö

	TP 2018	TP 2019	TA 2020 muutoksin	Ennuste 30.12.2020	TA 2021
HTV	474,1	484,8	483	500	520
Palkat ja palkkiot, 1.000 €	22.474	22.412*	24.001	24.001	25.294
Sijaistus, %	33,6	29,1	33,0	32,1	32,0
Sairauspoissaolo, %	1,8	2,5	2,2	2,5	2,2
Lisätietoja: *vuosityöaikaan siirtymisen vuoksi lomapalkkavelan kertaluonteinen muutos palkkoja ja palkkioita vähentävästi -750 tuhatta					

4 Toiminnalliset tavoitteet

4.1 Tavoitteelliset tunnusluvut

Tunnusluku	Tyyppi	TOT 2018	TA 2019	TOT 2019	TA 2020	TA 2021	Seuranta- väli
Tavoitteellinen opiskelijavuosimäärä,		4984 toteuma - 30	5089	4886	5089	5150	½ vuotta
josta työvoimapolitiittinen koulutus		64	95	176,5	95	200	½ vuotta
OKM rahoitus amm. koulutukseen (sisältää valtionavustuksena strategiarahan)		41 345 481 542 000 Valtionosuuksia	42 586 108+ 552 000 Valtionosuuksia	42 586 108+ 552 000 Valtionosuuksia	47 199 486 + haettu lisärahoitus		½ vuotta
OKM rahoitus aikuisten perusopetukseen		Iltalukion toteumassa	-	857 036 Valtionosuuksia	1 714 072		kerran vuodessa
Suoritettujen tutkintojen määrä vuodessa		1542	1850	Ammatillinen perustutkinto 1354. Ammattitutkinto 61. Erikoisammattitutkinto 58, yhteensä 1473	1850	1900	½ vuotta
Suoritettujen tutkinnon osien määrä		Tavoitteena suoritetaan koko tutkintoa : 18164 tutkinnon osaa Tavoitteena ei suoriteta kokotutkintoa: 253 tutkinnon osaa		Tiedot Vipusesta myöhemmin		20 000	
Ammatillisen koulutuksen keskeyttäminen (negatiivinen) neg keskeyttäneet / koko vuoden virtauma		4,9%	4,8%	5,58%	4,8 %	5 %	½ vuotta
Tyytyväisyys ammatilliseen koulutukseen: amis-palaute alkukysely, ka		4,1	4,1	4,1	4,1	4,2	½ vuotta
Tyytyväisyys ammatilliseen koulutukseen: amis-palaute loppukysely, ka		4,1	4,1	4,1	4,1	4,2	½ vuotta

Tunnusluvun tyyppi: V= Volyymi, L/V=Laatu/vaikuttavuus, S/P=Saataavuus/peittävyys, T/T=Tuottavuus/taloudellisuus

(*) sisältää vyörytykset, aikuisten perusopetus ei sisälly

4.2 Operatiiviset tavoitteet

Strategisesta sopimuksesta johdetut

Strategisen sopimuksen tavoite (viite)	Strategisen linjauksen tunnus/ alatavoite	Palvelualueen tavoite	TA 2021 mittari	Mittarin seuranta- väli	Vastuuyksikkö
Tavoite 1: palveluverkon tarkastelu	Strateginen linjaus: 2.2.6 Muut toteutettavat linjaukset: 2.2.2 2.2.8	Toimitilojen keskittäminen ja TAITO-Kampussuunnitelman eteneminen	Kampussuunnitelma etenee	½ vuosi	Palvelualuejohtaja
Tavoite 2: Uusien digitaalisten toimintaympäristöjen omaksuminen (Kestävä kehitys, saavutettavuus)	Strateginen linjaus: 2.2.2 Muut toteutettavat linjaukset: 2.2.1, 3.2.3	<ul style="list-style-type: none"> - Oppimo-mallin jatkokehittäminen (mm. sen hyödyntäminen yhteiskehittämissympäristönä opiskelijoille ja yrityksille, uuden Ammattioppimo-toimintamallin kokeilu ja käyttöönotto) - Opetus- ja ohjaushenkilöstön tulevaisuuden luokahuone Spacelabin rakentaminen Oppimoon tilaksi, jossa voi kokeilla ja oppia uusimpien teknologioiden mahdollisuuksia - S/S Boren monialaisen fyysisen oppimisympäristön edelleenkehittäminen mm. AR-tekniikan avulla - eTAI-oppimisympäristön käyttöönotto etäopintojen ja digitaalisen oppimisen mallien laadukkaimpien toteutusten yhteenkeräämiseksi, toisilta oppimisen tukemiseksi sekä laadun ja opettajien ja opiskelijoiden digiosaamisen parantamiseksi sekä TAI:n sähköisen materiaalin tuotantotiimi vakiinnutetaan eTAIn sisältöjen tuottamiseksi ja verkkopedagogiikan kehittämiseksi -Suunnitellaan ja kehitetään osana osaamistarpeiden ennakointia nykyaikainen Teollisuus 4.0-oppimisympäristö sekä kohennetaan henkilöstön osaamista alalla. Oppimisympäristö rakennetaan Turun koneteknologiakeskukseen, jossa opetetaan poikkialaisesti sekä ammatti-instituutin että Turun AMK:n ja jatkossa myös Turun yliopiston tekniikan opiskelijoita. -Kerätään myös poikkeustilanteen aikana toteutetun etäopetuksen hyvät mallit ja kehittämiskohteet. Saatua tietoa hyödynnetään kehittämis- ja levittämistoiminnassa. Toimivia malleja hyödynnetään myös normaaliolojen lähi- ja etäopetuksen järjestelyissä. 	Suunnitelmat etenevät ja käyttöönotto ta- pahtuu	½ vuosi	Rehtori, koulutus- päälliköt

<p>Tavoite 3: Jatketaan ammatillisen koulutuksen uudistamista</p>	<p>Strateginen linjaus: 2.2.8 Muut toteutettavat linjaukset: 2.2.7., 2.2.1.</p>	<p>TAIn toimintajärjestelmän arviointi Karvin kriteeristön mukaan.</p> <p>OKM:n Laatustrategian mukaisen tieto-osaamisen kehittäminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tiedon hallinnan prosessit on kuvattu ja vastuut määritelty, toiminta on kuvausten mukaista ja henkilöstön tieto-osaaminen on kehittynyt. - Johtamisen ja päätöksenteon tueksi saadaan ajantasaista ja oikeaa tietoa, ja strategisten ja operatiivisten tavoitteiden seuranta sopimusohjauksen avulla on reaaliaikaista mikä mahdollistaa nopean reagoinnin. - CRM-projektin myötä parantuneen asiakkuuksien ja palveluiden hallinnan myötä tietoyritysten koulutus-, työvoima- ja muista tarpeista saavuttaa oikeat tekijätahot ja toimii nykyistä paremmin toiminnan ohjaajana. - Koulutusten, opetuksen ja ohjauksen suunnittelu ja niiden sekä uusien oppimisympäristöjen kehittäminen perustuvat aiempaa vahvemmin tietoon olemassa olevista ja ennakoitavista tarpeista ja toimintakentässä tapahtuvista muutoksista. Keskeiset kehittämiskohteet löydetään nykyistä tehokkaammin, jolloin niihin voidaan kohdistaa toimenpiteitä nopeammin. - Tiedon hallinnan prosesseja arvioidaan osana oppilaitoksen vakiintuneita laadunhallinnan käytänteitä ja arviointimenetelmiä (mm. sisäinen auditointi). <p>Toimintaohjeiden leanus eri ammattiryhmien toimenkuvien selkeyttäminen</p>	<p>Osallistutaan Karvin arviointiin.</p> <p>Tietovarasto on kattavasti käytössä ja saadaan tarvittavat tiedot</p> <p>CRM on käytössä</p> <p>Kunta10, TYÖ-mittarin arvo nousee v.2018 arvoon verrattuna</p> <p>Amispalautte, päätökysely: osaamisen hankkiminen 4,2</p> <p>Tiedonhallinnan prosessien arviointi on kuvattu ja arviointitoiminta on käynnissä</p> <p>Toimintaohjeet on päivitetty</p>	<p>½ vuosi</p>	<p>Laatukoordinaattori, rehtori, koulutuspäälliköt</p>
<p>Tavoite 4. Positiivisen rakennemuutoksen tuki koulutuksen keinoin</p>	<p>Strateginen linjaus: 3.1 Muut toteutettavat linjaukset: 3.1.1 2.2.8 , 2.2.1</p>	<p>TAIn rooli yritysten tukemisessa, korona -tilanteesta nousemiseksi, täydennyskoulutukset, yhteiset kehittämisprojektit</p> <p>STEAM Turku on käynnissä ja siinä luotuja malleja arvioidaan ja vakiinnutetaan.</p>	<p>Strategisten kumppanuussopimusten lukumäärä ≥ edellisenä vuonna</p> <p>Vuoden aikana koulutettujen työpaikkaohjaajien määrä 280 (2019: 240)</p>	<p>½ vuosi</p>	

<p>Nuorisotyöttömyyden vähentäminen ja pitkäaikaistyöttömien aktiivointi Yksinäisyyden ja ulkopuolisuuden vähentäminen</p>	<p>Strateginen teema: Yrittävä ja osaava kaupunki Strateginen linjaus: 3.1.4 ja 2.1.1 Muut toteutettavat linjaukset: 2.2.7, 2.2.3 ja 3.1.4</p>	<p>Maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden osaamisen tunnistamisen menetelmiä kehitetään eri toimijoiden yhteistyötä ja osaamista lisäämällä. Lisäksi kehitetään kieli- ja kulttuuritietoista opetusta.</p> <p>Koulutussuunnittelua lisätään ja laaditaan OPA-opintoihin toimivia ratkaisuja niin, että niihin on joustava aloitusmahdollisuus. OPA-opintoja tarkastellaan ja kehitetään erityisesti opiskelijoiden osaamisen lähtötason varmistamisella. Ko. opinnot kuvataan ja ne sijoitetaan opintopolkuihin.</p> <p>Kehitetään oppilaitoksen erityisen tuen prosesseja luomalla tuen mallit yksikkökohtaisiin Oppimoihin, kokeilemalla erityisen tuen palvelujen viemistä työpaikoille sekä päivittämällä toimintaohjeet erityisen tuen näkökulmasta. Lisäksi laaditaan suuntaa antavat ohjeet mukautettujen kriteerien laadintaan, jotta varmistetaan opiskelijoiden yhdenvertainen arviointi.</p>	<p>Vieraskielisten opiskelijoiden virtauma vuodessa $\geq$ edellisellä vuonna</p> <p>Opa opinnot on tuotettu ja otettu käyttöön</p> <p>Erityisen tuen päätösten lukumäärä $\geq$ edellisellä vuonna</p>	<p>½ vuosi</p>	<p>Rehtori, kouluspäälliköt</p>
<p>Hyvinvointi kuuluu kaikille – opiskelijat, henkilöstö, työyhteisön toimivuus. Terveiden elämäntapojen edistäminen (liikkuva koulu)</p>	<p>Strateginen teema: Terve ja hyvinvoiva kaupunkilainen Strateginen linjaus: 2.1.1 Muut toteutettavat linjaukset: 2.1.2, 2.3.1, 2.3.7</p>	<p>Kehitetään oppinnoista ja opiskelijakuntatoiminnan suorittamista koulutus- ja oppisopimuksen aikana. Yhteisöllisyyttä ja osallisuutta kehitetään myös aikuisopiskelijoiden näkökulmasta. Käynnistetään oppilaitoksen alumnitoimintaa.</p> <p>Koulutalo kohtaiset opiskeluhuvinvointiryhmät järjestävät hyvinvointia lisääviä liikunta- ja kulttuuritapahtumia.</p> <p>Henkilöstön työhyvinvoinnin tukemiseksi aktivoidaan henkilöstöä palvelualueen yhteisiin sekä koulutalo kohtaisiin hyvinvointitapahtumiin.</p> <p>Henkilöstön osaamisesta huolehtiminen</p>	<p>Johdon ja Taika ry:n tapaamisten määrä ja palautteet Suoritetut oppinnoista ja opiskelijakuntaopinnoissa</p> <p>Vähintään 2 tapahtumaa /koulutalo</p> <p>Kohdennetut tyhy-rahastot on käytetty em. tilaisuuksien toteuttamiseen.</p> <p>Henkilöstön koulutuspäivät htvx3</p>	<p>½ vuosi</p>	<p>Rehtori, kouluspäälliköt</p>
<p>Lisätietoja:</p>					

Muut

Tavoitteen peruste (=mistä tavoite on johdettu, esim. ohjelma tai normi)	Palvelualueen tavoite	TA 2021 mittari	Mittarin seuranta- väli	Vastuuyksikkö
Meillä on vain yksi maapallo – kestävä kehitys, kiertotalous, yhteiskuntavastuu (Johdettu:Turkustrategiasta, Vastuullisuus on kaupungin palvelulupaus)	liitsearviointeista kehittämistyöhön, laajentaminen piloteista kaikille koulutusaloille, tätä tukeva koulutustarjonta eri aloilla.	Pilotit toteutuvat (3 kpl) ja kehittämistyö on käynnistynyt	½ vuotta	Laatukoordinaattori ja koulutus-päälliköt
Lisätietoja:				

5 Henkilöstön hyvinvointi ja työelämän laatu

5.1 Kaupungin yhteiset tavoitteet

Henkilöstöohjelman painopistealue	Toimialan tavoite TA 2021	Palvelualueen tavoite TA 2021
Työyhteisötaidot tukevat tavoitteiden saavuttamista	Yksiköiden työilmapiirin parantaminen erityisesti heikoimpien tulosten osalta (ei alle 3)	Yhteistoiminnallisuuden parantaminen yksiköissä, lisätoimien hälytysrajana 3.
Työ on terveellistä ja turvallista - henkisesti ja fyysisesti	Koetun asiakasväkivallan vähentäminen	Kaikki väkivaltatilanteet tulee saada johdon tietoon ja käsittelyyn.
Perustehtävä on mielekäs ja merkityksellinen	Yksiköiden työilmapiirin parantaminen erityisesti heikoimpien tulosten osalta (ei alle 4,5)	Työilmapiiriin panostaminen, pedagogiset hetket systemaattisiksi.
Osaamisen turvaaminen muutoksessa	Laaja hakijajoukko avoimeksi tuleviin työtehtäviin	Hakijoita eri tehtäviin riittävästi, henkilöstön systemaattinen koulutus.
Toimintakyvyn ja tavoitteellisuuden säilyttäminen muutoksessa	Muutoksista tiedottaminen hyvissä ajoin etukäteen	Muutosjohtaminen toimii, tiedottaminen kehittyä, niin koko oppilaitos kuin yksikkö tasolla.
Uudistumiskyky	Osallistava toiminnan kehittäminen	Yhteistoiminnallisuuden lisääminen.
Päätöksenteko ja johtaminen koetaan oikeudenmukaiseksi	Täydennyskoulutuksen järjestäminen	Henkilöstön kuuleminen heitä koskevien asioiden valmistelussa, vahvemmin mukana toimintaohjeiden päivittämisessä ja laadinnassa, asiantuntijuuden hyödyntäminen.
Laadukas esimiestyö	Toimialan lähijohtajien ja lähijohtajiksi aikovien perus- ja täydennyskoulutuksen lisääminen	Yhteistoiminnallisuuden parantaminen yksiköissä, lisätoimien hälytysrajana 3.
Yhteistoiminta ja osallistaminen	Avoin ja osallistava keskustelu toimialan ja sen osien kehittämisen suunnista	Kaikki väkivaltatilanteet tulee saada johdon tietoon ja käsittelyyn.
Lisätietoja:		

5.2 Toimialoitain/palvelualueittain seurattavat

Kunta 10- mittarit	TP 2019	TA 2020 (Kunta10-kysely toteutetaan 2020, tulokset käytettävissä 2021)	TA 2021
Työnantajan suositteleminen (suosittelee %)	67%	-	75%
Päätöksenteon oikeudenmukaisuus	2,99	-	3,2
Kehityskeskustelujen käyminen (kyllä %)	72,8%	-	80%
Työpaikan ilmapiiri	3,4	-	3,5
Lisätietoja: : Kunta 10 -kysely tehdään parillisina vuosina, tulokset käytettävissä seuraavana vuonna			